

БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО РАДИО

Бул. "Драган Цанков"4, тел. 85-41

изх. № 976/11.9.1997г.

До **КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД**
на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

по
конституционно дело N10/97г.

от **БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО РАДИО**
Бул. "Драган Цанков"4

ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С Определение на Конституционния съд на Република България от 31 юли 1997г. Българско национално радио е конституирано като страна по конституционно дело N.10/97г.

Във връзка с направеното от група народни представители искане да бъде обявено за противоконституционно решението на Народното събрание за освобождаването и избирането на генерални директори на БНР и БНТ изразяваме следното становище:

Решението на Народното събрание, с което е извършено освобождаването и избирането на генерален директор на БНР е законосъобразно и не противоречи на Конституцията на Република България и на принципите, залегнали в нея.

До влизането в сила на Закона за радиото и телевизията (14.09.1996г.) правоотношенията по избирането и освобождаването на генерален директор на БНР са били регулирани въз основа на § 6 от Преходните и заключителни разпоредби на Конституцията на Република България. С тази разпоредба е дадена компетентност на Народното събрание да извършва избор на генерални директори на БНР и БНТ до създаването на нова законодателна уредба. Със създаването и влизането в сила на Закона за радиото и телевизията такава уредба вече е налице и с нея е отменено действието на § 6 на Конституцията на РБ.

Съгласно чл.15, т.5 от Закона за радиото и телевизията правомощията по избирането и освобождаването на генералните директори на БНР и БНТ са в компетентността на специализиран орган - Национален съвет за радио и телевизия (чл.8 и следващите от закона). Параграф 4 от Преходните и заключителни разпоредби на същия закон предвижда Националният съвет за радио и телевизия да бъде сформиран в едномесечен срок от влизането на закона в сила. В законоустановения срок, обаче, такъв орган не е създаден.

С решение N. 21/14.11.1996г. на Конституционния съд (обн. ДВ бр. 102/29.11.96г.) са обявени за противоконституционни редица текстове от Закона за радиото и телевизията, сред които е и чл.9, с който се определя реда за формиране на Националния съвет за радио и телевизия. С влизане в сила на решението на Конституционния съд се обезсилва занапред и завинаги

действието на тези текстове, които са обявени за противоконституционни.

С отмяната на чл.9 от Закона за радиото и телевизията на практика се блокира и става невъзможно прилагането на всички останали норми, отнасящи се до Националния съвет за радио и телевизия, включително и чл.15, с който са установени неговите правомощия (не може да има правомощия орган, който не съществува). В този смисъл, цялата Глава втора на Закона за радиото и телевизията губи своя правен ефект, и относно тези обществени отношения, които са били обект на нейното правно регулиране, възниква една законова празнота.

В ал.2 на §4 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за радиото и телевизията е предвидено, че “до създаването на новите органи.... заварените генерални директори на БНР и БНТ продължават да изпълняват функциите си”. На пръв поглед текстът създава впечатлението, че по въпроса за освобождаването и избирането на генерални директори на БНР и БНТ такава законова празнота не съществува. Следва, обаче, да се има предвид, че тази норма е в неразривна връзка с предхождащата я ал.1 на §4.

В ал.1 на §4 е предвидено изборът на Национален съвет за радио и телевизия да се осъществи в едномесечен срок от влизането на закона в сила. С този избор е обвързана и ал.2 на §4 - т.е. заварените генерални директори продължават да изпълняват функциите си до избирането на нови такива от Националния съвет за радио и телевизия . След като законът не е бил приложен и до 29.11.96г. не е бил сформиран Национален съвет за радио и телевизия, а след този момент вече по силата на отменителното решение на Конституционния съд не може да бъде създаден такъв

47

орган, следва изводът, че с отменянето на чл.9 от Закона за радиото и телевизията, §4 от Преходните и заключителни разпоредби също трябва да се счита за недействащ. Това е така, защото нормата на §4 е преходна и като такава изчерпва своето действие с настъпване на условието или факта, които са обусловили нейното създаване. В настоящия случай това условие е конституирането на Национален съвет за радио и телевизия в едномесечен срок от влизането на закона в сила. Ако до влизане в сила на отменителното решение на Конституционния съд беше избран Национален съвет за радио и телевизия, тогава с пълно основание щеше да действа и разпоредбата на ал.2 от §4. Независимо от отмяната на чл.9 от Закона за радиото и телевизията (тя има действие занапред), избраният преди това Национален съвет щеше да има всички правомощия по чл.15 от Закона за радиото и телевизията, включително и избирането на генерални директори на БНР и БНТ.

Визираното в §4, ал.1 условие - в едномесечен срок след влизане в сила на Закона за радиото и телевизията (14.09.96г.) да бъде избран предвиденият в чл.8 от същия закон Национален съвет за радио и телевизия, не се е изпълнило. С решението на Конституционния съд от 29.11.96г. отпада и възможността то да бъде изпълнено.

Предвид гореизложеното недвусмислено се налага изводът, че с отмяната на чл.9 от Закона за радиото и телевизията всички правоотношения, свързани със създаването и функционирането на Националния съвет за радио и телевизия, включително и тези по освобождаването и избирането на генерални директори на БНР и БНТ, остават правно нерегулирани, което е недопустимо съгласно чл.4, ал.1 от Конституцията, където е установено, че Република

България, е правова държава и се управлява според Конституцията и законите на страната.

Не може да се приеме, че целта на Конституцията (чл.151, ал.2, изр. последно) е с премахване от правния мир на противоконституционния закон да се запази възникналата законова празнота. В този смисъл е и решението на Конституционния съд N 22/31.X.1995г. - в него е постановено, че решението, с което се обявява един закон за противоконституционен, освен отменителното действие спрямо този закон има и възстановително действие по отношение на предшестващия закон, който е бил отменен или изменен.

В конкретния случай, за да не бъде допуснато възникването на законова празнота по отношение на тези обществени отношения, които се регулират в Глава II от Закона за радиото и телевизията, и като се вземе предвид Решението на Конституционния съд N.22/31.X.95г. следва, че от момента, в който е обявен за противоконституционен чл.9 от Закона за радиото и телевизията - по отношение на освобождаването и избирането на генерални директори на БНР и БНТ се възстановява действието на отменения &6 от Конституцията.

С възстановяване на действието на &6 от Конституцията не се изменя преходният характер на тази норма. Тя ще изчерпи своето действие с настъпване на събитието, визирано в нейния хипотезис - създаване на действаща законодателна уредба относно тези правоотношения, които нормата на &6 регулира временно. Считаме, че с отмяната на чл.9 от Закона за радиото и телевизията, а оттам и създамата се обективна невъзможност да бъдат прилагани и останалите норми от Глава II на Закона за радиото и

телевизията, фактически липсва законодателна уредба относно освобождаването и избирането на генералните директори на БНР и БНТ.

Предвид гореизложеното, нашето становище е, че решението на Конституционния съд N.21/96г. освен отменителното действие спрямо чл.9 от Закона за радиото и телевизията има и възстановително действие относно &6 от Конституцията на РБ и от този момент нататък, до създаването на нова законодателна уредба, Народното събрание е компетентният орган, в чийто правомощия е избирането и освобождаването на ръководителите на БНР и БНТ.

ГЕНЕРАЛЕН ДИРЕКТОР
ЛИЛЯНА ПОПОВА

